

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Jeséniova 17, 831 01 BRATISLAVA

RZ č.: 7745-31054/37/2015/Zál

Počet príloh: 6

Správa o environmentálnej kontrole č. 29/2015/Z

vykonanej v prevádzke: **„Vrakúň – Nyékiszél nová farma“**

prevádzkovateľa: **JK Gabčíkovo s.r.o., Patašská 586, 930 05 Gabčíkovo**

Kontrolu vykonali:

Ing. Ivana Záleská, inšpektorka

Ing. Milan Sobolič, inšpektor

za kontrolovaný subjekt sa kontroly zúčastnil:

Kurt Bloch Nielsen – konateľ

Ing. Zuzana Sebök Csonga – riaditeľka

Predmetom

správy o bežnej environmentálnej kontrole (ďalej len „správa“), vypracovanej podľa § 34 ods. 10 zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) je výsledok kontroly zameranej na ochranu vôd a znečisťovanie ovzdušia, ktorú vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor integrovaného povolovania a kontroly (ďalej len „inšpekcia“), ako orgán štátneho dozoru podľa § 32 ods. 1 písm. c) zákona o IPKZ a ako odborný kontrolný orgán podľa § 9 ods.1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Inšpekcia pre prevádzku „Vrakúň – Nyékiszél nová farma“ (ďalej len „prevádzka“) vydala integrované povolenie rozhodnutím č. 5297-1932/37/2012/Zál/372850211 zo dňa 20.02.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14.03.2012, v znení zmien:

- č. 8713-37070/37/2012/Zál/372850211/Z1 z 14.01.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 08.02.2013,
- č. 2358-10576/37/2014/Zál/372850211/Z2 z 02.04.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.04.2014,
- č. 5449-24744/37/2015/Zál/372850211/Z3-KR z 21.08.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11.09.2015
(ďalej len „povolenie“).

Dátum vykonania kontroly:

od **17.06.2015** do **20.10.2015**

Kontrolované obdobie:

od **01.01.2013** do **26.05.2015**

Kontrola bola podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ zameraná na zisťovanie dodržiavania podmienok rozhodnutia č. 5297-1932/37/2012/Zál/ 372850211 zo dňa 20.02.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14.03.2012 v platnom znení v časti nakladania s vodami, opatrení na ochranu podzemných vôd a opatrení na zamedzenie únikov NH₃ podľa prílohy č. 7, kapitoly II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v platnom znení.

O predmete kontroly bol kontrolovaný subjekt informovaný osobne dňa 26.05.2015.

I. Základné údaje o prevádzke a prevádzkovateli

Názov prevádzky:

Vrakúň – Nyékiszél nová farma

Adresa kontrolovanej prevádzky:

Vrakúň

Prevádzkovateľ:

obchodné meno:

JK Gabčíkovo s.r.o.

sídlo:

Patašská 586, 930 05 Gabčíkovo

IČO:

35 844 761

VS:

372850109

Kategória priemyselnej činnosti:

6.6. Intenzívny chov hydiny alebo ošípaných s miestom pre viac ako

b) 2 000 ks ošípaných nad 30 kg.

Opis stavu prevádzky v čase kontroly

Poľnohospodársky areál – Nyékiszél – nová farma sa nachádza cca 1,5 km JZ od obce Vrakúň.

Chov ošípaných od 30 kg do 110 kg prebieha v chovných halách – objektoch A, B, C, od 6-30 kg v chovnej hale D, s jestvujúcimi manipulačnými plochami, s izolovanou žumpou a s kafilérnym chladiacim boxom.

Objekty sú murované, založené na základových pásoch s jedným nadzemným podlažím, so sedlovou strechou s miernym sklonom z oceľových väzníkov s tepelnoizolačným podhľadom, s otvárateľnými oknami, so zdvihnutou úrovňou podlahy betónových roštov, odkanalizovanou a odizolovanou vaňou pre hnojovicu pod roštmi s koterami z umelej hmoty a ocele. Vetranie je zabezpečené umelou ventiláciou.

Chov prebieha na roštoch s automatickou reguláciou teploty, čerstvého vzduchu a automatickým dávkovaním krmiva a pitnej vody. Podroštový priestor a podlahy sú izolované PE fóliou a ochranným izolačným náterom betónových žľabov. Technologická kanalizácia je zaústená do žump pri chovných halách, odkiaľ je tlakovým potrubím prečerpávaná do nadzemných nádrží. Areál je zabezpečený monitoringom podzemných vôd tromi vrtmi v rozdielnych častiach areálu farmy tak, aby zachytili prúdenie podzemných vôd v sledovanom území.

Chovné haly – 4 objekty A-D sú stavebne riešené takto:

1. Vybudovanie podroštových hnojovicových vaní so zátkovým systémom, ktoré sú odizolované hydroizolačným materiálom s príslušnými atestmi a certifikátmi.
2. Koterce na ustajnenie tvoria betónové a PVC rošty, ktoré umožňujú ľahké udržiavanie hygieny a dáva predpoklad pre priaznivý pohyb vzduchu pri ventilácii.
3. Kŕmenie je zabezpečené stavebnicovým kŕmnym systémom, kombinovaným s napájaním pitnou vodou z vlastného zdroja podzemnej vody.
4. V chovných halách je umiestnené nútené podtlakové vetranie zabezpečené riadeným systémom. Odsávanie je riešené komínovými ventilátormi (24 ks) o kapacite 8000 m³/hod. Systém je riadený počítačom regulujúcim otváranie klapiek, otáčky ventilátorov a teplotu v chovnej hale a zabezpečuje dostatočný prísun čerstvého vzduchu.

Hnojovica je dopravovaná tlakovým potrubím do nadzemných oceľových nádrží o kapacite 3 x 1250 m³ a 2 x 450 m³, ktoré sú umiestnené v havarijnej nádrži o objeme 1408 m³. Podroštový priestor v chovných halách A - D má kapacitu 3045,6 m³

Všetky skladovacie kapacity sú preverené revíziou podľa príslušných noriem a oprávnenou osobou. Hladina v nadzemných nádržiach je prikrytá slamou, čím sa o viac ako 40 % znižuje emisia NH₃ a pachových látok z uskladňovania hnojovice. Prevádzkovateľ v 08/2011 nainštaloval pevný plastový kryt, ktorý slúži na zakrytie nádrží, čím sa dosiahne zníženie množstva emisií NH₃ o ďalších 20 %. Odtiaľ je hnojovica čerpaná do fekálneho vozidla a odvážaná na aplikáciu do pôdy obhospodarovanou spoločnosťou a podľa hnojného plánu spracovaného podľa zásad správnej poľnohospodárskej praxe.

Na zníženie rozkladného procesu a emisií NH₃ je využívaný separátor na hnojovicu na oddelenie tuhých častí exkrementov. Kŕmenie je realizované komplexnými krmivami s obsahom bioproteínov z vlastnej výroby kŕmnych zmesí schválenej Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave č. 450 z 19.12.2005 so spotrebou regulovanou a pravidelne vyhodnocovanou podľa normy spotreby.

II. Predložené doklady

1. Oznámenie o uskutočnenom odbere podzemných vôd za odber v rokoch 2012, 2013
2. Protokoly o skúške kontroly kvality vôd zo zásobníka č. 57289/13 z 04.07.2013 a č. 111983/2013 z 16.12.2013, zo studne č. 58182/2014 z 26.6.2014 a č. 121811/2014 z 03.12.2014 (BELL/NOVAMANN s.r.o.)
3. Skúšky vodotesnosti nádrží (prečerpávacie žumpy) Protokol č. V52/2013 – V53/2013 z 19.12.2013 (Jozef Bílik, Komenského 39, Košice)
4. Protokoly o technickom stave nádrží (Vítkovice) č. 96-100/2013 (Jozef Bílik, Komenského 39, Košice)
5. Oznámenie údajov o množstvách a druhoch znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2013 a výpočet poplatku za veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia za rok 2013 podľa § 4 ods. 1 zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov
6. Rozhodnutie o určení výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia v roku 2013 z 28.05.2014 (OÚ Dunajská Streda).

Ku kontrole boli použité aj nasledovné podklady:

1. Integrované povolenie č. 4288-38901/37/2010/Zál/372850109 z 10.01.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 03.02.2011 v platnom znení.

III. Kontrolné zistenia

Pri kontrole dodržiavania podmienok rozhodnutia uvedených v nasledovných bodoch v spojitosti s prílohou č. 7, kapitola II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len „vyhláška“) bolo zistené:

Podmienka II..B.1.4. –

1.4 Prevádzku je potrebné prevádzkovať v súlade so zásadami správnej poľnohospodárskej praxe:

1.4.1 Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat. Prevádzkovateľ je povinný zloženie krmiva prispôbiť požiadavkám stavu chovaných zvierat, napr. podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu, primiešavať do krmiva biotechnologické prípravky na zníženie amoniaku v hnojovici.

1.4.2 Podlahy pri ustajnení zvierat riešiť ako čiastočne roštové, najviac do 50 % plochy.

1.4.3 Prevádzkovateľ je povinný zmenšiť plochy exponované hnojovicou pod roštami, napr. kanálmi so zúženou plochou povrchu a zošíkmenými stenami, znížiť na min. zádržnú dobu hnojovice v podroštových priestoroch, prekryť alebo zmenšiť voľný povrch hnojovice v zberných kanáloch.

1.4.4 Prevádzkovateľ je povinný zapracovávať hnojovicu injektormi.

Zistený stav:

Prasnice sú kŕmené suchou kŕmnom zmesou 24 000 t/rok), ktorá sa navlhčí vodou z napájačky nad kŕmnym žľabom. Krmivo je dodávané z vlastnej výroby kŕmnych zmesí do zásobníkov umiestnených po dvoch pre každú halu o objeme 2 x 14 m³. Zo zásobníkov je krmivo dopravované potrubím. Vyrobené výrobky - ošípané majú vplyv na znečisťovanie ovzdušia počas chovu produkciou a rozkladom hnojovice. Krmivo sa dopraví do kŕmnych žľabov trubkovými dopravníkmi. Dávkovanie pre jednotlivé prasnice zabezpečí dávkovač krmiva umiestnený nad kŕmnym žľabom alebo na dopravníku. Kŕmenie prasníc je riešené podávaním biotechnologických prípravkov na zníženie emisií amoniaku a zapáchajúcich látok.

Podlahy pri ustajnení zvierat sú čiastočne roštové, najviac do 50 % plochy.

Rekonštruované zberné kanály na hnojovicu majú zošíkmené steny, sú prekryté, prečerpávacie šachty aj nádrže na hnojovicu sú prekryté pevným krytom.

Hnojovicu prevádzkovateľ zapracováva injektormi.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.B.1.4. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.2 Pri uplatňovaní hnojných plánov sa musí aplikovať hnojovica priamo do pôdy, pričom sa musia brať do úvahy bilančný obsah živín, najmä obsah dusíka a pôdnej organickej hmoty, klimatické a poveternostné podmienky a primerané vzdialenosti od obydľí. Hnojovica musí byť zapracovaná na pozemkoch vo vzdialenosti do 1 km od obytných budov bezprostredne po jej aplikácii, vo väčšej vzdialenosti najneskôr do 12 h.

Zistený stav:

Hnojný plán je každoročne aktualizovaný podľa bilančného obsahu živín v pôde na jednotlivých pozemkoch. Hnojovica je zapracovávaná injektormi hneď pri aplikácii.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.2. bola dodržaná.**

Podmienka II.C. 1.3 Skladovacie nádrže hospodárskych hnojív musia byť nepriepustné. Skladovacie nádrže na hnojovicu a prečerpávacie nádrže sú vybavené kontrolným systémom proti preplneniu (zvuková aj optická signalizácia).

Zistený stav:

Hnojovicu prevádzkovateľ skladuje v nádržiach vybavených kontrolným systémom proti ich preplneniu. Prevádzkovateľ kontroluje ich nepriepustnosť.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.3. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.5 Prevádzkovateľ je povinný využívať v maximálnej možnej miere enzymatické prípravky pri kŕmení a prípravky rozkladajúce hnojovicu v štádiu skladovania.

Zistený stav:

Na zníženie rozkladného procesu a emisií NH₃ je využívaný separátor na hnojovicu na oddelenie tuhých častí exkrementov. Hnojovica je zhodnocovaná v bioplynovej stanici v areáli farmy.

Kŕmenie je realizované komplexnými krmivami s obsahom bioproteínov z výroby kŕmnych zmesí prevádzkovateľa schválenej Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave č. 450 z dňa 19.12.2005 so spotrebou regulovanou a pravidelne vyhodnocovanou podľa normy spotreby.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.5. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.6 Prevádzkovateľ je povinný používať fázové kŕmenie, krmivá s nízkym obsahom nespracovaných bielkovín a nízkym celkovým obsahom fosforu.

Zistený stav:

Kŕmenie je realizované komplexnými krmivami s obsahom bioproteínov z výroby kŕmnych zmesí prevádzkovateľa schválenej Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym v Bratislave č. 450 z dňa 19.12.2005 so spotrebou regulovanou a pravidelne vyhodnocovanou podľa normy spotreby.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.6. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.7 Skladovacie nádrže na hnojovicu, zberné žľaby a prečerpávacie nádrže musia byť prekryté pevným vekom, stanovou konštrukciou, príp. plávajúcou pokrývkou (fólia, slama, krusta).

Zistený stav:

Skladovacie nádrže na hnojovicu sú prekryté stanovou konštrukciou, zberné žľaby sú v miestach, kde to umožňuje technológia prekryté. Prečerpávacie nádrže sú prekryté pevnými krytmi.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.7. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.8 Ustajnenie ošípaných musí byť na plne roštovej príp. 1/2 čiastočne roštovej podlahe so zošíkmenou podlahou.

Zistený stav:

Ustajnenie ošípaných je na plne roštovej max. na 50 % čiastočne roštovej podlahe. Novovybudované zberné žľaby sú zošíkmené z dôvodu rýchlejšieho odvedenia exkrementov.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.8. bola dodržaná.**

Podmienka II.C.1.9 Z dôvodu zníženia emisií do ovzdušia je prevádzkovateľ povinný zabezpečiť zníženie povrchu hnojovice, z ktorej emisie unikajú, odpratanie hnojovice z priestorov ustajnenia do externých skladovacích priestorov, kontrolu pH hnojovice, využitie hladkých povrchov z dôvodu dôslednejšej hygieny.

Zistený stav:

Koterce na ustajnenie tvoria betónové a PVC rošty, ktoré umožňujú ľahké udržiavanie hygieny. Hnojovica je v zberných žľaboch a podroštových priestoroch len v čase jej prepravy. Prevádzkovateľ na zníženie rozkladného procesu a emisií NH₃ využíva separátor na hnojovicu na oddelenie tuhých častí exkrementov.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.C.1.9. bola dodržaná.**

Podmienka II. A. 3.2.2 Prevádzkovateľ musí uchovávať záznamy o každom podanom liečive a o počtoch uhynutých zvierat zistených pri každej ich prehliadke. Tieto záznamy uchovávať po dobu 5 rokov.

Zistený stav:

Záznamy o počtoch uhynutých zvierat za rok 2014 pre farmy prevádzkované JK Gabčíkovo, s.r.o.:

Rok 2014	v tonách
Január	8,14
Február	6,83
Marec	27,49
Apríl	9,71
Máj	7,26
Jún	7,68

Júl	10,66
August	10,07
September	10,35
Október	7,41
November	5,71
December	8,45
Celkom	119,76

Evidencia uhynutých zvierat (cesta od zberu k vývozu)

Postup:

prvotná evidencia: v maštaliach (poznámky, zoznamy sú umiestnené na dverách)

Preprava, zber:

2 zberné miesta: Gabčíkovo
New Nyékiszél (+ Malý háj a Old Nyékiszél)

Gabčíkovo: sumárne čísla (ks-kg) od šoféra
presné čísla od zootechnika : ušné čísla prasníc (treba ich vyradiť),
ost.kategórie – ks,kg

Old Nyékiszél: informácie od zodpovednej osoby (Pavlo Stepura)

Malý Háj: info od nášho šoféra

New Nyékiszél: info od zodpovednej osoby (Ing. Ladislav Soós)

Administrácia pred prepravou:

Doklad o premiestnení ošípaných – každá farma zvlášť – do CEHZ Žilina

Zberný list – 2 zberné miesta: Gabčíkovo
New Nyékiszél (+Old Ny., MH) -sumár

Obchodný doklad – sumarizácia

CMR – medzinárodný prepravný list (export do Maďarska)

Nakoľko ide o export, čísla treba nahlásiť aj na RVPS DS – musia vystaviť TRACES certifikát (Certifikát pre obchod vo vnútri Spoločenstva)

Spoločnosť vedie elektronicky evidenciu uhynutých zvierat, ktorá je súčasťou komplexnej evidencie ŽV - AGROSOFT.

Prevádzkovateľ archivuje evidencie v elektronickej aj listinnej forme.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.A.3.2.2. bola dodržaná.**

Podmienka II.A.4.1 Odber pitnej vody na výrobné, prevádzkové a sociálne účely sa povoľuje z vrtanej studne, ktorá sa nachádza v SZ časti farmy. Čerpaním zo studní sa povoľuje maximálny odber 25 l/s, 25 900m³/rok.

Zistený stav:

Na základe oznámenia o uskutočnenom odbere podzemných vôd za farmu Gabčíkovo zaslaných v roku 2013 a 2014 prevádzkovateľ odobral v r. 2013 – 22 479 m³ a v r. 2014 – 17 476 m³ pitnej vody.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.A.4.1. bola dodržaná.**

Podmienka II.A.4.2 Meranie odberu vody používanej na pitné, výrobné, prevádzkové a sociálne účely musí prevádzkovateľ vykonávať na schválenom odbernom mieste na výtlačnom potrubí z vrtu overeným meracím zariadením a viesť evidenciu o odbere a spotrebe vody, mesačné záznamy v prevádzkovom denníku. Prevádzkovateľ zároveň musí vykonávať kalibráciu meracieho zariadenia na meranie prietoku odoberanej vody zo studne v intervale 1 x 4 roky.

Zistený stav:

Prevádzkovateľ zabezpečil certifikáciu meračov 03.08.2012 (Certifikáty o overení č.24/12 – 28-12 sú v prílohe správy)

Mesačná evidencia spotreby pitnej vody za roky 2013 a 2014:

2014	množstvo v m ³
Január	1471
Február	1518
Marec	1496
Apríl	1560
Máj	1634
Jún	1212
Júl	1411
August	1613
September	1350
Október	1422
November	1192
December	1597
Celkom	17 476

2013	množstvo v m ³
Január	1310
Február	2466
Marec	2503
Apríl	2286

Máj	1571
Jún	1923
Júl	1717
August	1490
September	1127
Október	1172
November	3705
December	1209
Celkom	22 479

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.A.4.2. bola dodržaná.**

Podmienka II.A.4.6 Rozsah analýz a počet odberov vzoriek pitnej vody je stanovený nasledovne:

Ročný počet vzoriek minimálnych analýz a úplných analýz vykoná prevádzkovateľ v súlade s nariadením vlády SR č. 354/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v platnom znení okrem ukazovateľov č. 13, 18, 19 a 21.

Zistený stav:

Prevádzkovateľ predložil ku kontrole Protokoly o skúške kontroly kvality vôd zo zásobníka č. č. 57289/13 z 04.07.2013 a č. 111983/2013 z 16.12.2013, zo studne č. 58182/2014 z 26.6.2014 a č. 121811/2014 z 03.12.2014 (BELL/NOVAMANN s.r.o.). Všetky sledované parametre skúškam vyhovel.

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.A.4.6. bola dodržaná.**

Podmienka II.A.5.17 Z hľadiska úspory vody je prevádzkovateľ povinný čistiť maštale vysokotlakými čističmi a kontrolovať (min. 3 x týždenne) nastavenia napájacích zariadení.

Zistený stav:

Čistenie maštali je zabezpečené vysokotlakými čističmi a funkčnosť a nastavenia napájacích zariadení sú priebežne vizuálne kontrolované na dennej báze poverenými zamestnancami.

Náplň práce zamestnanca zodpovedného za kontrolu:

Každý deň zamestnanec začína rýchlou kontrolou všetkých úsekov, počnúc najmladšími zvieratami. Zodpovední sú všetci zamestnanci, každý za svoju časť stajne, kde vykonáva prácu. Táto kontrola sa robí každý deň, hneď ráno po príchode na farmu:

1/ Kontrola funkčnosti ventilačného systému

2/ Kontrola funkčnosti krmného systému a napájacieho systému

3/ Ak je potrebné, upraví sa množstvo stravy, podávače krmiva musia byť prázdne a čisté (zamestnanec vždy musí mať so sebou papier na poznámky)

4/ Uhynuté zvieratá odstrániť z ohrád do chladiacich boxov

5/ Kontrola zvierat za účelom zistenia celkového stavu – či nedošlo k hromadnému ochoreniu/nákaze.

6/ Kontrola celkového stavu stajne, či nedošlo k havárii / mimoriadnemu stavu resp. inej udalosti, ktorá ovplyvní každodennú prácu / chod v stajni...

Záver:

Z predložených údajov a dokladov vyplýva, že podmienka **II.A.5.17. bola dodržaná.**

Kontrola bola vykonaná v súčinnosti s prílohou č. 7, kapitola II., časť F. vyhlášky a bola zameraná na podmienky prevádzkovania, technológiu a podmienky na dosiahnutie znižovania emisií amoniaku podľa uvedenej prílohy.

Vyhodnotenie integrovaného povolenia podľa vyhlášky:

9.1.2 Ak ide o veľký zdroj znečisťovania ovzdušia, je potrebné obmedzovať emisie amoniaku zavedením nízkoemisných systémov a techník s cieľom dosiahnuť toto zníženie emisií amoniaku:

Proces Zníženie emisií NH₃

Ustajnenie $\geq 20 \%$

Skladovanie hnoja, hnojovice a trusu $\geq 40 \%$

Aplikácia do pôdy $\geq 30 \%$

Zníženie emisií sa posudzuje k emisiám NH₃ z daného procesu bez použitia nízkoemisných techník.

9.1.3 Pri výstavbe veľkých zdrojov je potrebné riešiť obmedzovanie emisií amoniaku komplexne, aby amoniak zachytený v jednom stupni nespôsobil zvýšenie emisií v ďalšom stupni spracúvania hnoja.

9.2 Zásady správnej poľnohospodárskej praxe - opatrenia na obmedzovanie emisií amoniaku z chovu hospodárskych zvierat

Celkové zníženie emisií amoniaku zo živočíšnej výroby možno dosiahnuť aplikáciou nasledujúcich nízkoemisných techník. Dosiahnuté zníženie emisií amoniaku treba pre konkrétny chov hodnotiť individuálne. Hodnoty, aké možno realizáciou predmetnej nízkoemisnej technológie dosiahnuť, sú uvedené vo vestníku.29)

9.2.1 Správna stratégia kŕmenia

Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia kŕmenia poskytuje nákladovo najúčinnnejšie možnosti znižovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať. Na zníženie nadbytočných dávok proteínov sa odporúča využiť najmä tieto opatrenia:

- a) zloženie krmiva prispôbiť požiadavkám stavu chovných zvierat, napríklad podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu,
- b) náhrada časti čerstvej trávy vlákninou s nižším obsahom proteínov, napríklad kukuričnou silážou, senom, slamou a pod.,
- c) vylúčenie intenzívneho hnojenia trávnych porastov určených na skrmovanie,
- d) zvýšenie podielu pasenia,
- e) primiešavanie biotechnologických prípravkov do krmiva.

9.2.2 Ustajnenie zvierat

9.2.2.1 Opatrenia pre ošipárne

Opatrenia pre ošipárne s produkciou hnojovice sú najmä:

Pri výstavbe stacionárnych zdrojov

- a) riešenie podláh ako čiastočne roštové, najviac do 50 % plochy,
- b) zmenšenie plochy exponovanej hnojovicou pod roštami, napríklad kanálkami so zúženou plochou povrchu a zošíkmenými stenami,
- c) prekrytie alebo zmenšenie voľného povrchu hnojovice v zberných kanáloch,
- d) zlepšenie návykov zvierat a riešenia výbehov.

Opatrenia pre ošipárne so slamenou podstielkou sú najmä:

- a) pravidelná výmena podstielky, zabezpečenie suchého ležoviska,
- b) predchádzanie vlhkosti - zabezpečenie žľabov a napájadiel proti voľnému úniku vody.

9.2.3 Skladovanie organických hnojív

9.2.3.1 Skladovanie hnojovice a iných tekutých organických hnojív

Pri skladovaní hnojovice je potrebné zabezpečiť najmä

- a) dostatočnú kapacitu nádrže vzhľadom na vhodný čas aplikácie,
- b) prekrytie povrchu nádrží, napríklad plávajúce kryty z plastových fólií, prekrytie povrchu slamou alebo materiálom LECA,
- c) v prípade, ak povrch chráni prirodzená kôra, obmedziť manipulačné zásahy, aby sa zabránilo jej poškodeniu.

9.2.3.2 Skladovanie tuhých organických hnojív zo živočíšnej výroby

Pri skladovaní tuhých organických hnojív je potrebné zabezpečiť najmä

- a) zmenšenie plochy povrchu - kopa tvaru písmena A,
- b) prikrytie povrchu,
- c) použitie biotechnologických prípravkov viažucich amoniak,
- d) použitie bioreaktorov.

9.2.4 Aplikácia organických hnojív do pôdy

Dávku a čas hnojenia je potrebné zosúladiť s požiadavkami porastu na dusík. Použiť vhodnú aplikačnú techniku na zabránenie vyplavovaniu živín a šíreniu zápachu. Pred aplikáciou zabezpečiť vhodné riedenie tekutých organických hnojív alebo mechanickú separáciu tekutej zložky organických hnojív.

9.2.4.1 Nízkoemisné techniky pre hnojovice a iné kvapalné organické hnojivá

Najúčinnejším spôsobom znižovania emisií amoniaku z tekutých organických hnojív je použitie vhodnej techniky aplikácie, ako sú:

a) injektory

Injektory redukujú emisie amoniaku tým, že umiestňujú organické hnojivo pod povrch pôdy.

Používajú sa

1. plytké alebo brázdové injektory - úzke brázdy s hĺbkou 4 - 6 cm vo vzdialenosti 25 - 30 cm,
2. hĺbkové injektory - aplikácia tekutých organických hnojív do pôdy pomocou injekčných vidlíc v hĺbke 12 - 30 cm vo vzdialenosti 50 cm,
3. zaorávacie injektory - pružinové alebo pevné vidlicové kultivátory; sú použiteľné len na ornej pôde,

b) pásové rozdeľovače

Pásové rozdeľovače znižujú emisie z hnojovice zmenšením povrchovej plochy styku hnojiva so vzduchom, čím sa zamedzuje prevzdušňovaniu. Používajú sa tieto techniky:

1. Trailinghoses - aplikácia močovky pomocou série ohybných hadíc na povrch medzi riadkami porastenej pôdy.
2. Trailingshoes - aplikácia močovky cez pevné trubky ukončené kovovými „podkovami“ vedenými nad povrchom pôdy mimo porastu.

9.2.4.2 Znižovanie emisií z tuhého podielu organického hnojiva

Organické hnojivo je potrebné čo najrýchlejšie, najneskôr do 24 hodín po jeho aplikácii na pôdu, zaorať.

Zistený stav:

Inšpekcia vyhodnotila plnenie podmienok vyhlášky podľa oznámení údajov o množstvách a druhoch znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2013 a výpočet poplatku za veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia za rok 2013 podľa § 4 ods. 1 zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov a rozhodnutia o určení výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia v roku 2013 (OÚ Dunajská Streda).

Modernizáciou farmy ošípaných Vrakúň – Nyékiszel nová farma bola vytvorená kapacita pre chov ošípaných takto:

Por. č.	Názov objektu	Kapacita ks, m ³	Počet odchovných cyklov za rok	Rok uvedenia do prevádzky
1	Objekt 1 – výkrmňa ošípaných	1 800	3,3	2011
2	Objekt 2 – výkrmňa ošípaných	1 800	3,3	2011
3	Objekt 3 – výkrmňa ošípaných	1 800	3,3	2011
4	Objekt 4 – výkrmňa ošípaných	3 915	3,3	2011
5	Skladovacie nádrže	450	2	2011
6	Skladovacie nádrže	1 250	3	2011
7	Zberná žumpa	134	1	2011
8	Prečerpávací žumpa	72,5	1	2011
9	Povrchová aplikácia hnoja – brázdová injektáž (objem nádrže)	25		

Pri používaní nízkoemisných techník dochádza k zníženiu emisií konkrétne pre technologické časti chovu prasníc a ošípaných na výkrm:

- zníženie EF pre ustajnenie o 40 %, ošetrovanie podstielky biotechnologickými prípravkami
- pokrytie povrchu skladovacích nádrží fóliou dosiahne zníženie emisií amoniaku o 80 %
- pri povrchovej aplikácii sa používa nízko emisná technika podľa číselníka 25 – injektáž hĺbková dosiahne zníženie emisií amoniaku o 80 %

Podávanie biotechnologických prvkov do krmiva – spôsobuje zníženie o 50 % pre celý chov, lebo vtedy sa amoniak lepšie viaže v hnoji a menej emituje vo všetkých fázach ďalšieho spracovania.

Emisie z chovu ošípaných:

Identifikačné číslo zdroja	VAR PCZ 2360415					
Názov zdroja	Z3 – Farma ošípaných Vrakúň – Nyékiszel nová farma					
Druh a kategória zvierat	ošípané na výkrm					
Celkový počet chovaných zvierat	5 391					
Počet projektovaných turnusov	3,3					
	Technika znižovania	Zníženie v %	Podiel v roku	EF kg/zviera/rok	Zníženie EF kg/zviera/rok	Emisie amoniaku kg/rok
Podávanie biotechnologických prípravkov	boli podávané	50	1			
Ustajnenie	roštová	20	1	2,89	0,578	6 232,00

	podlaha					
Skladovanie hnoja, hnojovice	zastrešenie	80	1	0,85	0,68	458,235
Aplikácia hnoja, hnojovice	hlbková injekťaz	80	1	2,65	2,12	1 428,615
Celkové emisie						8 118,846

Pri chove hospodárskych zvierat na farme boli používané tieto nízkoemisné techniky:

- podávanie biotechnologických prvkov do krmiva – zníženie o 50 % pre celý chov,
- ustajnenie v maštaliach na roštovej podlahe – zníženie o 20 % pre celý chov,
- zakryté polyetylénové nádrže podľa číselníka techniky znižovania emisií amoniaku pri chove dosiahne zníženie emisií amoniaku o 80 % v tejto technologickej časti,
- pri povrchovej aplikácii sa používa nízkoemisná technika podľa číselníka 25 pod č. 3 injekťaz – hlbková podľa číselníka techniky znižovania emisií amoniaku pri chove dosiahne zníženie emisií amoniaku o 80 % v tejto technologickej časti.

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ udržiaval prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení, podľa § 26 ods.1 písm. c) zákona o IPKZ.

IV. Záver

Inšpekcia vykonanou kontrolu nezistila žiadne nedostatky a potvrdzuje súlad kontrolou zisteného stavu v prevádzkovaní s podmienkami povolenia a s prílohou č. 7, kapitola II., časť F., bod 9., vyhlášky MŽP SR 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v platnom znení. V integrovanom povolení sú uvedené podľa vyhlášky prevádzkovateľove povinnosti v dostatočnom rozsahu..

V. Informovanie prevádzkovateľa o výsledku kontroly

O výsledku kontroly a obsahu správy bol prevádzkovateľ informovaný zaslaním správy o environmentálnej kontrole č. 29/2015/Z dňa 23.10.2015 e-mailom.

VI. Vyjadrenie kontrolovaného subjektu kontrolovanej prevádzky ku kontrolným zisteniam

Súhlasíme so závermi vykonanej kontroly. Ku kontrolným zisteniam inšpektorátu nepredkladáme písomné stanovisko.

VII. Prílohy

1. Oznámenie o uskutočnenom odbere podzemných vôd za odber v rokoch 2012, 2013
2. Protokoly o skúške kontroly kvality vôd zo zásobníka č. 57289/13 z 04.07.2013 a č. 111983/2013 z 16.12.2013, zo studne č. 58182/2014 z 26.6.2014 a č. 121811/2014 z 03.12.2014 (BELL/NOVAMANN s.r.o.)
3. Skúšky vodotesnosti nádrží (prečerpávacie žumpy) Protokol č. V52/2013 – V53/2013 z 19.12.2013 (Jozef Bílik, Komenského 39, Košice)
4. Protokoly o technickom stave nádrží (Vítkovice) č. 96-100/2013 (Jozef Bílik, Komenského 39, Košice)

5. Oznámenie údajov o množstvách a druhoch znečisťujúcich látok vypustených do ovzdušia za rok 2013 a výpočet poplatku za veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia za rok 2013 podľa § 4 ods. 1 zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení neskorších predpisov
6. Rozhodnutie o určení výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia v roku 2013 z 28.05.2014 (OÚ Dunajská Streda).

Správa o kontrole č. 29/2015/Z bola vypracovaná v Bratislave dňa 23.10.2015.

podpisy pracovníkov kontroly:

za SIŽP-IŽP Bratislava, OIPK:

Ing. Ivana Záleská, inšpektorka

Ing. Milan Sobolič, inšpektor

za kontrolovaný subjekt:

Kurt Bloch Nielsen – konateľ

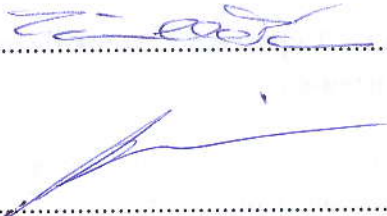

Správa o kontrole č. 29/2015/Z bola bez pripomienok prerokovaná v Gabčíkove 03.11.2015.

za SIŽP-IŽP Bratislava, OIPK:

Ing. Ivana Záleská, inšpektorka

za kontrolovaný subjekt:

Kurt Bloch Nielsen – konateľ

Správu o kontrole č. 29/2015/Z prevzal
v Gabčíkove 03.11.2015

